

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Martinou Kotouček Mikoláškovou ve věci

žalobce: **D. H., narozený X**
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Matějem Strítěským, Ph.D.
Škroupova 783, 252 30 Řevnice

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 6. 2024, č. j. XA,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 11. 6. 2024, č. j. XA, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce Mgr. et Mgr. Matěje Strítěského, Ph.D., na náhradu nákladů řízení částku 28 300 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 10. 8. 2024 do datové schránky soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného shora (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná změnila své rozhodnutí ze dne 7. 11. 2023, č. j. XB (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že žalobci podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) snížila ode dne 18. 10. 2023 invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, dále uvedla výši invalidního důchodu a ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Žalovaná odkázala na posudek Institutu pro posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) ze dne 12. 3. 2024, podle kterého poklesla pracovní schopnost žalobce o 45 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně.

2. Žalobce v žalobě namítá, že je napadené rozhodnutí nesprávné, neboť posudkový lékař zpracoval posudek, aniž by podrobněji zkoumal zdravotní stav žalobce. Žalobce nebyl na jednání přizván. Posudkový lékař si tak nemohl učinit odpovídající představu o zdravotním stavu žalobce. Posudkový lékař nehodnotil celkovou výkonnost žalobce a schopnost vykonávat denní a pracovní aktivity vzhledem k položce č. 7, kapitoly V, vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míra poklesu pracovní schopnosti (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Žalobce uvedl, že ze zprávy jeho ošetřující psychiatricky jednoznačně vyplývá, že jeho zdravotní stav je neměnný, s reálnou nemožností zlepšení. Posudkový lékař nevzal v úvahu, že se stav žalobce oproti stavu v roce 2021 nezměnil. K nezhoršení došlo díky probíhající psychoterapii a užívání předepsané medikace navzdory extrémně nepříznivým vlivům na zdravotní stav žalobce v kontextu jeho diagnózy (změna životního partnera jeho matky, vícenásobné stěhování, adaptace na nové prostředí). U žalobce dochází k těžkým depresivním epizodám, které ho omezují v jeho běžných denních aktivitách. Žalobce má tak za to, že bylo napadené rozhodnutí vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
3. Žalovaná s ohledem na námitky žalobce navrhla provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „organizační zákon“).
4. V průběhu jednání konaném dne 28. 4. 2026, při kterém prováděl soud dokazování posudkem posudkové komise MPSV ze dne 30. 4. 2025, doplňujícím posudkem ze dne 11. 2. 2026 a lékařskou zprávou ze dne 26. 4. 2026 (MUDr. G. V.) setrvali účastníci na svém procesním stanovisku. V průběhu jednání se osobně vyjádřil i žalobce, který popsal své obtíže a tíživé dopady onemocnění na jeho život. Popsal, že není schopen sociálního kontaktu, není schopen docházet do zaměstnání, ani studovat. Vše se to pak promítá i do tíživé finanční situace, kvůli které nemůže dojíždět k lékařům.
5. Soud neprováděl žalobcem v žalobě navrhované důkazy lékařskými zprávami z Psychiatrické ambulance ze dne 27. 7. 2023 a ze dne 22. 11. 2023 (MUDr. G. V.), od praktické lékařky ze dne 14. 8. 2023 (MUDr. Z. Š.), neboť jsou součástí správního spisu. Ze správního spisu soud bez dalšího vychází – správní spis není předmětem dokazování. Soud neprováděl ani účastnický výslech žalobce, neboť k prokázání zdravotního stavu žalobce byl dostatečný obsah správního spisu a zbývající důkazy provedené při jednání a žalobce se mohl v průběhu soudního řízení kdykoli vyjádřit, což ostatně i při jednání učinil. Soud neprováděl k důkazu ani nahrávku ze zasedání komise. Podstatné pasáže žalobce učinil součástí vyjádření a žalovaná se s nimi mohla seznámit. Reprodukovaný obsah průběhu

jednání před komisí nijak nerozporovala.

6. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 6. 11. 2023 bylo žalované doručeno hlášení o zániku nároku na invalidní důchod, ke kterému byl přiložen posudek o invaliditě ze dne 18. 10. 2023, č. j. LPS/2023/1938-PZ_CSSZ, vypracovaný posudkovou lékařkou IPZS, ve kterém dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 7b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 30 % s tím, že se ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky o posuzování invalidity dále neměnila.
7. S odkazem na závěr posudku posudkové lékařky IPZS vydala žalovaná prvostupňové rozhodnutí ze dne 7. 11. 2023, kterým podle § 56 odst. 1 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění odňala žalobci od 6. 12. 2023 invalidní důchod.
8. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky, ve kterých poukazoval na projevy svého onemocnění, které mají dopad prakticky na všechny důležité oblasti jeho života. Onemocnění omezuje jeho sociální existenci, začleňování do běžného života včetně fungování v sociální sféře. K námitkám doložil tři lékařské zprávy.
9. V námitkovém řízení zpracoval dne 12. 3. 2024 posudkový lékař IPZS v nepřítomnosti žalobce posudek o invaliditě na základě shodných podkladů jako lékařka v prvostupňovém řízení doplněných o lékařské zprávy, které žalobce přiložil k námitkám (z psychiatrické ambulance ze dne 27. 7. 2023 a 22. 11. 2023 a od praktické lékařky ze dne 14. 8. 2023). Posudkový lékař dospěl k závěru, že příčinou žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je specifická porucha osobnosti s vyhýbavým chováním, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 7b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které stanovil míru poklesu pracovní schopnosti 45 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a § 4 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity dále neměnila. Posudkový lékař upozornil na to, že v předložené lékařské zprávě (odborném psychiatrickém nález ze dne 27. 7. 2023) není uvedena aktuální psychofarmakologická léčba, nejsou doloženy pravidelné návštěvy psychiatra či psychologa, není doložena probíhající psychoterapie, přestože byly předchozím posudkem explicitně vyžádány. Není doložena ani hospitalizace v psychiatrické indikaci ve sledovaném období. Psychofarmakologická léčba je doložena až v odborném nález ze dne 22. 11. 2023. Posudkový lékař dospěl k závěru, že prvostupňové posouzení nelze potvrdit – zdravotní stav žalobce odpovídá prvnímu stupni invalidity.
10. Na základě tohoto posudku žalovaná rozhodnutím ze dne 11. 6. 2024, č. j. XA, které bylo žalobci doručeno dne 16. 6. 2024, změnila prvostupňové rozhodnutí tak, že žalobci snížila od 18. 10. 2023 invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Žalovaná ve výroku vyčíslila i výši invalidního důchodu a ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že s ohledem na zjištěný pokles pracovní schopnosti se jedná u žalobce o invaliditu prvního stupně
11. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

12. Soud s ohledem na zpochybnění správného posouzení zdravotního stavu žalobce provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 30. 4. 2025 (soud si vyžádal zpracování posudku dne 19. 9. 2024 s tím, že posudkové komisi poskytl 90denní lhůtu pro zpracování posudku, která byla na žádost posudkové komise prodloužena na 150 dní; přesto byl posudek zpracován i přes opakované urgency soudu s výrazným prodlením a soudu byl též doručen až dne 8. 7. 2025). Žalobce nebyl jednání posudkové komise přítomen, byl telefonicky pozván, ale omluvil se. Posudková komise vyhodnotila, že je dokumentace dostatečná k projednání v nepřítomnosti žalobce. Posudková komise konstatovala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého stabilizovaného zdravotního stavu žalobce je porucha osobnosti, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 7b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 35 % (rozpětí 30 – 45 %). Stanovená míra poklesu pracovní schopnosti žalobce se dále ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky o posuzování invalidity neměnila. Posudková komise uvedla, že medikace nebyla ve vysokých dávkách a byla v monoterapii, nebyla ani v plné terapeutické dávce. Šlo o střední dávku. Žalobce byl ve stacionárii anamnesticky přechodně, hospitalizován byl pouze jednou, není realizován komplikovaný klinický postup. Posudková komise poukázala na to, že žalobce jeví od 31. 8. 2023 známky toho, že se naučil pracovat s úzkostmi. Posudková komise porovнала informace uvedené v posudku posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 31. 8. 2021, ve kterém byla ještě konstatována invalidita třetího stupně. Komise konstatovala, že s odstupem je zřejmé, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce nenaplnuje dostatečně kritéria položky 7c. U žalobce neproběhla delší hospitalizace (hospitalizace proběhla jednou, a to před řadou let). Zároveň nebyla v rozhodném období zjištěna taková intenzivní a komplikovaná péče, ať již z hlediska péče psychiatrické či z hlediska péče psychologa. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce tak nenaplnoval dále kritéria položky 7c, naplňoval však podle komise dostatečně kritéria položky 7b. Posudková komise nehodnotila při horní hranici položky, a to ani při zohlednění veškeré osobní a pracovní (respektive studijní) anamnézy, neboť žalobce byl schopen i zahájit studia na vysoké škole, a to dokonce v jiném městě, přičemž žalobce referoval i vlivy okolí, jako změna životního partnera matky, vícenásobné stěhování a adaptace na nové prostředí). Intelekt je v normě. Posudková komise má za to, že při zohlednění zdravotnické dokumentace bylo třeba vnímat zařazení do této položky jako maximalistické, čemuž odpovídá i stabilní klinický postup ošetřujícího lékaře. Posudková komise přesto nekonstatovala na spodní hranici míry poklesu pracovní schopnosti, ale přes veškerou osobní a pracovní (studijní) anamnézu volila na hranici dolní třetiny. Posudková komise zohlednila primární rodinu žalobce, farmakologicky problematické ovlivnění stavu základní nosologické jednotky. Další zdravotní postižení žalobce nepřesahovala základní postižení tak, aby bylo posouzeno se zvolením jiné základní položky nebo konstatováním jiné míry poklesu pracovní schopnosti. Poúrazové a pooperační stavy nebyly posudkově významné pro rámec dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce (což je patrné ze zprávy praktického lékaře). Platnost posudku byla stanovena do 30. 4. 2028 s ohledem na dosavadní anamnézu a věk žalobce. Platnost posudku je relativně delší k relaci trvání obtíží a stanovené hraniční míře poklesu pracovní schopnosti. Žalobce byl schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné schopnosti a v podstatně menším rozsahu a intenzitě podle § 5 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudková komise konstatovala, že jsou pro žalobce nevhodné psychicky náročné práce.

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

13. Žalobce posudkové komisi vytkl, že se nesnažila najít náhradní termín jednání, takový postup je v rozporu se zásadou vstřícnosti. Žalobce ve vyjádření citoval pro dokreslení jeho situace projevy dopadů vyhublé poruchy osobnosti na každodenní aktivity z publikace Poruchy osobnosti od prof. Práška. Podle žalobce jsou posudky nedostatečné v tom, že se z nich nelze nic dozvědět o dopadu na každodenní aktivity žalobce. Posudky neuvádějí nic k tomu, proč i přes dle hodnocení psychiatricky vysoké nasazení a individuální studijní plán selhal při studiu na vysoké škole, nebo proč selhal pokus bydlet dále od podpory rodiny. Žalobce poukázal na to, že nemá problém s intelektem nebo pamětí, ale zažívá intenzivní až paralyzující úzkost, pokud má být hodnocen jinými. Práci, která není spojena s hodnocením jinými, posudek neoznačuje. Posudky nesplňují požadavky, které na ně klade judikatura (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2021, č. j. 6 Ads 27/2020-39). Posudek sice zmiňuje, že byl žalobce schopen zahájit studium na vysoké škole v jiném městě a vlivy okolí jako změnu životního partnera jeho matky, vícenásobné stěhování a adaptaci na nové prostředí, avšak nevyvozuje z toho jasné závěry. Posudek se vůbec nezabývá vlivem nadstandardní podpory rodiny. Žalobce zdůraznil, že studium na vysoké škole nezvládl. Žalobce posudkové komisi vytkl, že jeho neúspěšná snaha překonat omezení způsobené jeho zdravotním stavem je využívána jako argument svědčící pro odejmutí či snížení invalidního důchodu. Absence opakovaných hospitalizací nesevřčí o tom, do jaké míry

neměnný a chronický stav žalobce ovlivňuje pokles jeho pracovní schopnosti. Žalobce považuje náznaky, že by měl trávit více času v nemocnici za zraňující.

14. Soud s ohledem na zpochybnění závěrů posudku posudkové komise ze dne 30. 4. 2025 vyzval posudkovou komisi k doplnění posudku s tím, že požadoval, aby byl žalobce osobně při jednání komise vyšetřen. V doplňujícím posudku posudkové komise ze dne 11. 2. 2026 posudková komise je uvedeno, že žalobce byl jednání přítomen a byl vyšetřen odbornou lékařkou z oboru psychiatrie. Posudková komise změnila svůj posudkový závěr uvedený v posudku ze dne 30. 4. 2025 a konstatovala vyšší míru poklesu pracovní schopnosti žalobce. Posudková komise nezměnila určení hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, kterou i v doplňujícím posudku podřadila pod kapitolu V, položku 7b vyhlášky o posuzování invalidity, avšak konstatovala pokles pracovní schopnosti 45 % s tím, že podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity navýšila tuto hodnotu o dalších 5 %. Celkově tak konstatovala pokles pracovní schopnosti 50 %. Datum změny stupně invalidity z III. stupně na II. stupeň určila k 31. 8. 2023, tak jak již bylo uvedeno v posudku ze dne 30. 4. 2025 (poukázala na problematiku nosognosie). Lékařka vyšetřující žalobce v průběhu jednání posudkové komise uvedla, že kontakt byl zpočátku nekvalitní, žalobce odmítal vstoupit do vyšetřovny, nakonec s jednáním souhlasil a v jeho jednání dobře kooperoval. Myšlení je souvislé, logické, bez paranoidity a bez bludů, referuje o nepřiměřených obavách z vlastního selhání. Kontakt s realitou je rozvolněn. K chorobnosti stavu je kritický. Emotivita nepřiléhavá, nálada nediferencovaná, přítomna anxieta a afektivní labilita s poněkud oslabenou kontrolou impulzů. Osobnost introvertovaná, sociálně stažená, s nízkou frustrační tolerancí. Nebyly zjištěny poruchy vnímání. Posudková komise dále uvedla, že žalobce byl stran úzkosti medikován nekomplikovaně, ohledně studií byla obecně významná jeho schopnost absolvovat již maturitní zkoušku, byť v daném případě byly referovány okolnosti covid-19, žalobce byl při jednání schopen své matce sdělit, že je schopen sám o sobě referovat, nebylo možné konstatovat neschopnost přizpůsobovat se situaci při jednání. Komise tak dospěla k závěru, že je žalobce schopen si své denní aktivity uvědomovat, byť bylo referováno jejich omezení. Posudková komise uvedla, že zohledňování anamnézy hospitalizací patří mezi posudková kritéria, nebylo možné konstatovat dostatečné naplnění kritérií položky 7c. Nebylo zjištěno jiné závažné duševní onemocnění, ani nebyl zjištěn stav blížící se jiným závažným duševním poruchám (simplexní schizofrenie, schizotypní porucha) nebo nezvládnutelná primitivní pudová jednání.
15. Žalobce ve vyjádření k doplňujícímu posudku uvedl přepis některých svých výpovědí, které uvedl při jednání posudkové komisi. Z těchto přepisů vyplývá, že je žalobce celé dny doma, nemá vůbec žádné kontakty ani přes sociální síť, má doma stálou péči, i nákupy přes internet jsou pro něj problém. V prepisech je zaznamenán i pláč žalobce při vyšetření. Žalobce doplnil, že posudek ani doplňující posudek se nijak nezabývají tím, že má žalobce nadstandardní podporu v rodinném prostředí a jen díky ní se mohl pokusit překonat obtíže, které mu jeho zdravotní stav způsobuje. I přes tuto podporu však nebyl úspěšný. Pokud by takovou podporu neměl, musel by být téměř jistě v nějakém zařízení. Nadstandardní podporu jeho rodiny posudky vůbec nezmiňují. Naopak žalobcova neúspěšná snaha překonat omezení způsobené jeho zdravotním stavem je využívána jako argument svědčící pro odejmutí či snížení invalidního důchodu. Systém tímto přístupem vysílá demotivující zprávu, že odměnou za snahu zlepšit svůj stav je odebrání či snížení invalidního důchodu. Doplňující posudek se nevypořádal s tím, jak žalobce hodnotí jeho ošetřující lékaři.

Ošetřující lékaři ve zprávách referují, že žalobce hrubě sociálně selhává ve všech oblastech života, jeho stav popisují jako neměnný a chronický. Žalobce čeká na zprávu od psychiatricky z letošního roku. Žalobce setrval na názoru, že žalovaná nedostatečně zjistila skutkový stav ohledně dopadů vyhubé poruchy osobnosti na život žalobce.

16. Dále soud provedl dokazování lékařskou zprávou z CLINTERAP s.r.o. ze dne 26. 4. 2026 vypracovanou MUDr. V. V lékařské zprávě je uvedena informace, že byl žalobce převzat do psychiatrické ambulance v červenci 2021. Ke kontrolnímu vyšetření se dostavil na základě doporučení praktické lékařky. Žalobce je dlouhodobě sledován pro diagnózu vyhubé porucha osobnosti, na které je zřejmý podíl autistického spektra (tato informace byla zdůrazněna), v anamnéze specifické poruchy učení v dětství. Zjevné jsou i schizoidní rysy osobnosti. V psychiatrické péči je již od 15 let (DS Ke Karlovu kvůli problémům se školní docházkou). Poté docházel do psychiatrické ambulance i na psychoterapii (Mgr. B.). V roce 2018 byl hospitalizován v Psychiatrické nemocnici Bohnice, v roce 2019 do Denního psychoterapeutického stacionáře Ondřejov. Žalobce sociálně selhává prakticky ve všech důležitých oblastech v důsledku duševního onemocnění. Střední školu dokončil díky individuálnímu studijnímu plánu. Zpočátku docházel do psychiatrické ambulance pravidelně. Stížnosti na úzkosti a sociálně fobické projevy přetrvávají. V roce 2021 se mu povedlo nastoupit na vysokou školu (program digitální bussines – Slezská Univerzita v Opavě). Odstěhoval se od rodiny, snaha o osamostatnění se. Ovšem i přes velkou snahu pacienta pro silné sociofobické projevy a autistické prvky studium nezvládl (i přes individuální studijní plán). Žalobce se následně přestěhoval zpět k rodině. Stav žalobce je dlouhodobě neměnný. V minulosti absolvoval individuální psychoterapii i formou denního stacionáře, což ale také nevedlo ke zlepšení stavu.
17. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
18. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, publ. pod č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
19. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný

namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

20. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře zabýval také nároky na odůvodnění posudku v situaci, kdy dochází ke změně výše (nebo odejmutí) dávky důchodového pojištění. V rozsudku ze dne 6. 8. 2008, č. j. 3 Ads 45/2008-46, uvedl, že „[p]ři odnímání pobírané dávky důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem je posudková komise MPSV ČR povinná přesvědčivě odůvodnit, v čem spočívá zlepšení nebo stabilizace zdravotního stavu pojištěnce při porovnání s obdobím, kdy odnímaná dávka byla přiznána, případně zda odnímaná dávka nebyla přiznána na základě posudkového omylu.“
21. Žalobce opakovaně poukazoval na to, že je jeho stav neměnný, dlouhodobě totožný, přičemž odkazoval i na lékařské zprávy, ve kterých je tento stav potvrzen. Soud ve správním spise ověřil, že obsahuje posudky (ze dne 31. 8. 2021, č. j. LPS/2021/895/PZ_CSSZ, ve kterém byla jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce uvedena těžká specifická porucha osobnosti s vyhubavým chováním; kapitola V, položka 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, či ze dne 29. 5. 2018, č. j. LPS/2018/966-PZ_CSSZ, ve kterém byla též jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce uvedena vyhubavá porucha osobnosti, sociální úzkost, dysharmonický vývoj směrem k vyhubavé poruše osobnosti; kapitola V, položka 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity), které konstatovaly pokles pracovní schopnosti žalobce o 70 % a na jejichž základě byl žalobci přiznán invalidní důchod III. stupně. Posudek ze dne 18. 10. 2023 ani posudek ze dne 13. 3. 2024 se ovšem dřívějšími posudky nikterak nezabývají. Oba konstatují jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce vyhubavou poruchu osobnosti, resp. specifickou poruchu osobnosti s vyhubavým chováním. Z posudku ze dne 18. 10. 2023 je toliko zřejmé, že posudkový lékař měl za to, že mu nebyl předložen dostatek lékařských zpráv a že není dostatečně zdokumentován zdravotní stav žalobce. Tímto konstatováním se ovšem nijak nevypořádal s dřívějším hodnocením zdravotního stavu žalobce a s tím, jak byl vyhodnocen s ohledem na stav invalidity. V námitkovém řízení se pak posudkový lékař vyjádřil toliko k aktuálnímu

obsahu lékařských zpráv. Ve správním spise založená lékařská zpráva z CLINTERAP, s.r.o. ze dne 29. 7. 2021, zpracovaná MUDr. V., přitom obsahuje informace o diagnóze žalobce s tím, že poruchy osobnosti obecně patří mezi psychiatrické diagnózy *s vleklým průběhem* a náročnou léčbou, které *významným způsobem* zasahují do života nemocného – sebepojetí, vnímání a hodnocení okolního světa, navazování vztahů, začlenění se do běžného života včetně fungování v sociální sféře, pracovní oblasti. Aktuální stav žalobce omezoval jeho duševní schopnosti velice významně pro jeho pracovní začlenění. Lékařka uvedla, že žalobce není schopen soustavné pracovní činnosti. V lékařské zprávě ze dne 2. 5. 2018 z Denního psychoterapeutického sanatoria s.r.o. „Ondřejov“, vypracované MUDr. M. P., která je též založena ve správním spise, je uvedeno, že je žalobce v psychiatrické péči od 15 let, v důsledku duševního onemocnění sociálně *selhává prakticky ve všech důležitých životních oblastech* (sebepečce, školní i pracovní docházka, sociální vztahy a situace). Aktuální stav je chronický, dlouhodobě není schopen pracovního zařazení – doporučena byla intenzivní komplexní psychiatrická péče včetně psychoterapie a sociální a pracovní rehabilitace. Pokud by ambulantní péče selhávala, pak byla doporučena i rehospitalizace na psychiatrii. V lékařské zprávě z CLINTERAP, s.r.o., ze dne 22. 11. 2023, vypracované MUDr. V., kterou žalobce doložil k námitkám, je zopakováno, že aktuální stav žalobce omezuje duševní schopnosti velice významně pro jeho pracovní začlenění. Žalobce není schopen soustavné pracovní činnosti i přes to, že se opakovaně pokoušel začlenit do pracovního procesu. Dále je doplněno, že *stav je chronický neměnný. Nelze farmakologicky залечит*. Soud má za to, že se posudkoví lékaři IPZS s uvedenými skutečnostmi nijak nevypořádali, neodůvodnili, proč se odklonili od dřívějších závěrů, ve kterých byl zdravotní stav žalobce zhodnocen tak, že odpovídal III. stupni invalidity, byť měli k dispozici informace o tom, že je zdravotní stav žalobce chronický neměnný a farmakologicky neléčitelný. V tomto ohledu jsou posudky posudkových lékařů IPZS nepřezkoumatelné, a jelikož žalovaná z uvedených posudků vycházela, je totožnou vadou zatíženo i napadené rozhodnutí.

22. Soud se dále zabýval tím, jak hodnotila zdravotní stav žalobce posudková komise a konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela ze vší dostupné zdravotnické dokumentace, včetně té, kterou předložil žalobce, a jejímu jednání byl žalobce přítomen (pro účely zpracování doplňujícího posudku). Komise dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jeho rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu V, položku 7b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, přičemž ve svém zařazení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce se nelišila od závěrů posudkových lékařů žalované, avšak lišila se v konstatované míře poklesu pracovní schopnosti. V rámci prvostupňového posudku konstatovala posudková lékařka pokles pracovní schopnosti 30 %, v námitkovém řízení pak konstatoval posudkový lékař pokles pracovní schopnosti 45 %. Posudková komise oproti posudkovému lékaři, který posuzoval zdravotní stav žalobce v námitkovém řízení, přistoupila i k navýšení této hodnoty podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity o dalších 5 %, neboť zohlednila, že zdravotní stav žalobce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, že pokles jeho pracovní schopnosti je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti. Toto posouzení podle názoru soudu více odpovídá obsahu správního spisu a zejména pak i informacím, které žalobce sdělil jak při jednání posudkové komise, tak při jednání před soudem. Žalobce výslovně uvedl, že nikdy v životě nepracoval, protože toho není schopen, když má přijít do nějakého kolektivu, nebo se po něm něco chce, tak to nejde. Na vysokou školu se sice přihlásil, ale byl tam jen třikrát, a pak

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

už tam nebyl, ani se nikomu nezval. Je pro něj problém, když po něm někdo něco chce. Největší problém je, když na něj někdo začne tlačit, aby „aspoň něco“. Stanovená míra poklesu pracovní schopnosti žalobce tak odpovídala podle posudkové komise druhému stupni invalidity. V posudku byl popsán zdravotní stav a podstatné zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. Odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Posudková komise odůvodnila, proč oproti hodnocením posudkových lékařů stanovila vyšší míru poklesu pracovní schopnosti žalobce, resp. proč přistoupila k navýšení zjištěné míry poklesu pracovní schopnosti.

23. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce dospěl soud vyhodnotil jako přesvědčivější posudek posudkové komise MPSV ve znění jeho doplnění ze dne 11. 2. 2026. Soud přihlédl k tomu, že posudková komise žalobce osobně vyšetřila, přičemž zohlednila obtíže žalobce. Soud má za to, že bylo prokázáno, že zdravotní stav žalobce odpovídá přinejmenším druhému stupni invalidity. Doplnění posudku posudkové komise MPSV více odpovídá popisu obtíží, jak je zaznamenává žalobce a jak jsou referovány i v lékařských zprávách. Srov. lékařskou zprávu ze dne 14. 8. 2023, MUDr Z. Š., ve které je uvedeno, že má žalobce těžkou sociální fobii, úzkostné stavy, stav je neměnný chronický; lékařskou zprávu ze dne 22. 11. 2023, MUDr. G. V., ve které je uvedeno, že má žalobce funkčně výrazně omezenou sociální existenci, důsledkem nemoci je výrazně zasaženo do jeho života – sebepojetí, vnímání a hodnocení okolního světa, navazování vztahů, začlenění se do běžného života včetně fungování v sociální sféře, v pracovní oblasti, žalobce má těžkosti vycházet z bytu, strach ze sociálních kontaktů. Jeho stav je prakticky neměnný. Tatáž lékařka v lékařské zprávě ze dne 27. 7. 2023 upozornila na to, že žalobce nelze farmakologicky zaléčit.
24. Soud závěrem uvádí, že nemůže samostatně posuzovat míru poklesu pracovní schopnosti žalobce. Pro posouzení invalidity je rozhodující zdravotní stav doložený výsledky funkčních vyšetření a jeho podřazení pod zákonná kritéria, resp. položky příslušné vyhlášky, přičemž i žalovaná je povinna se při podřazení konkrétní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu řídit příslušnou vyhláškou o posuzování invalidity. V případě žalobce je rozhodná kapitola V, položka 7 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro kterou se v rámci posudkových hledisek stanovuje, že je potřeba při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti prokázat podstatné narušení pracovního a společenského fungování z důvodu poruchy osobnosti ve více než dvou z následujících oblastí: v poznávání, emotivitě, afektivitě, ovládání, kontrole impulzů, ve způsobu chování, zvládání interpersonálních situací a v oblasti vztahů. V minulosti bylo zhodnoceno, že žalobcův zdravotní stav odpovídá položce 7c, nyní posudkoví lékaři IPZS a posudková komise dospěli k závěru, že odpovídá položce 7b. V následujícím řízení je nicméně třeba, aby se žalovaná (prostřednictvím posudkových lékařů) řádně zabývala zhodnocením *všech* posudkových hledisek jak v položce 7 b tak v položce 7c s tím, že v lékařských zprávách je diagnóza žalobce referována jako vyhybavá porucha osobnosti, na které má zřejmý podíl porucha autistického spektra a sociofobické rysy (srov. např. lékařskou zprávu z CLINTERAP, s.r.o. ze dne 22. 11. 2023, vyhotovenou MUDr. V.).

Závěr a náklady řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

25. Soud závěrem konstatuje, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť neodůvodňuje odchýlení se hodnocení zdravotního stavu žalobce od dříve vyslovených závěrů a zároveň vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Proto soud napadené rozhodnutí zrušil (§ 76 odst. 1 písm. a) a § 78 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise ze dne 30. 4. 2025, doplňující posudek posudkové komise ze dne 11. 2. 2026, jakož i veškeré lékařské zprávy, o které se tento posudek opírá a též lékařskou zprávu CLINTERAP s.r.o. ze dne 26. 4. 2026 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
26. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, přiznal soud náhradu nákladů řízení v celkové částce **28 300 Kč**, kterou tvoří odměna za pět úkonů právní služby po 4 620 Kč [příprava a převzetí zastoupení, nahlížení do spisu dne 12. 8. 2025, doplnění žaloby dne 19. 8. 2025, vyjádření k doplněnému posudku posudkové komise MPSV ze dne 7. 3. 2026 a účast na jednání před soudem dne 28. 4. 2026] podle § 7, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. a), d), f) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), dále paušální náhrada hotových výdajů za pět úkonů právní služby po 450 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupci žalobce též náleží náhrada za promeškaný čas za cestu od hlavního nádraží v Praze k budově soudu a zpět ve výši 450 Kč (nahlížení do spisu dne 12. 8. 2025 a účast na jednání dne 28. 4. 2026, zástupce žalobce nenárokoval náhradu času za cestu vlakem, neboť daný čas využívá k výkonu práce) (§ 14 odst. 3 advokátního tarifu) a za cestovné ve výši 2 500 Kč za dvě cesty vlakem z Brna do Prahy a zpět (nahlížení do spisu dne 12. 8. 2025 a účast na ústním jednání dne 28. 4. 2026). Zástupce žalobce není plátcem DPH, proto není součástí náhrady nákladů náhrada této daně. Soud nemohl uznat zástupci žalobce vyčíslenou náhradu za poradu s klientem, neboť v doloženém záznamu o poradách s klientem ze dne 28. 4. 2026 je uvedeno, že žalobce absolvoval se svým zástupcem několik porad, jejichž trvání *v celku* výrazně přesahuje jednu hodinu. Zástupce žalobce sice uvedl termíny jednotlivých porad a jejich obsah, avšak ze záznamu nevyplývá, že by některá z porad sama o sobě přesahovala jednu hodinu a pro účely náhrady nákladů řízení není možné časy jednotlivých porad sčítat (srov. komentářovou literaturu k § 11 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii dostupnou v bekonline: Svejkovsky, J., Vychopeň, M., Krym, L., Pejchal, A. a kol. Zákon o advokacii, Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 651 s.: „Podle tohoto ustanovení se účtuje odměna za další poradu s klientem, pokud trvá déle než jednu hodinu. Nelze přitom sčítat více kratších porad ani zvyšovat počet úkonů za situace, kdy jde o poradu mnohahodinovou.“) Žalovaná je tak povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v celkové výši **28 300 Kč** do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, užitý na základě § 64 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 28. dubna 2026

Martina Kotouček Mikolášková v. r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: X